MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

________________ maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi __-umumiy o'rta ta'lim maktabi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi ________________________ning

20__20__-o'quv yilida

10- sinflarda bo'sh o'zlashtiruvchi o'quvchilar uchun adabiyot fanidan "Adabiyot olami" nomli

TO'GARAK HUJJATLARI

To‘garak a‘zolari haqida ma’lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

***O'tkazilgan xona*________________________**

“________________________” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari *To‘garak rahbari__________________________*

t/r	Sinfi	O‘quvchining ismi va familiyasi	Sentabr				Oktabr				Noyabr				Dekabr				O‘tilgan mavzu

“______________________” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari *To‘garak rahbari______________________*

t/r	***Sinfi***	***O‘quvchining ismi va familiyasi***	***Yanvar***				***Fevral***				***Mart***				***Aprel***				***May***				***O‘tilgan mavzu***

“Kelishildi”
MMIBDO‘:_____ _________________
“____” ______________ 20___yil

“Tasdiqlayman”
Maktab direktori: ______ _______________
“____” ______________ 20___yil

20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan 10-sinf adabiyot fanidan “Adabiyot olami” to‘garagining

ISH REJASI

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Badiiy tahlil asoslari	1		
2.	“Go‘ro‘g‘li” dostonlari turkumi	1		
3.	“Go‘ro‘g‘lining tug‘ilishi” dostonining Xorazm variantidan	1		
4.	“Go‘ro‘g‘li” dostonlari turkumi misolida dostonlarga xos xususiyatlarni umumlashtirish	1		
5.	Homer. “Iliada” dostonidan parchalar	1		
6.	Homer. “Iliada” dostonidan parchalar: asar matni bilan ishlash	1		
7.	“Odisseya” va “Alpomish” dostonlari qiyosiy tahlili	1		
8.	O‘zbek adabiyoti tarixi VII asrdan XIV asrning birinchi	1		
9.	“Qutadg‘u bilig” asari. Asar tili. Asar matni bilan ishlash”	1		
10.	O’zbek mumtoz adabiyoti: XIV asrdan XIX asrning birinchi yarmigacha	1		
11.	Xamsa. Xamsachilik an’analari	1		
12.	Alisher Navoiy. “Saddi Iskandariy”. Asar matni bilan ishlash	1		
13.	O‘rta asrlar va uyg‘onish davri jahon adabiyoti (V-XVI asrlar)	1		
14.	“Don Kixot sarguzashtlari” romani. Asarning yaratilish tarixi	1		
15.	Boborahim Mashrab: muallif haqida ma’lumot	1		
16.	“O‘rtar” g‘azali tahlili. She’riy san’atlar	1		
17.	“Na qilay?” g‘azali tahlili	1		
18.	Ogahiy. Lirika	1		
19.	Ogahiy. “Ohista-ohista” va “Ustina” g‘azallari tahlili	1		
20.	Lirik janrlar: tuyuq	1		
21.	Anbar Otin. “Risolayi falsafayi siyohon”. Muallif hayoti va faoliyati. Asarning yozilish	1		
22.	Anbar Otin g’azallari tahlili	1		
23.	Muhammad Aminxo‘ja Muqimiy	1		
24.	Muhammad Aminxo‘ja Muqimiy. “Saylov”, “Sayohatnoma”. Satira	1		
25.	XVII–XIX asrlar jahon adabiyoti	1		
26.	Aleksandr Pushkin. “Yevgeniy Onegin” she’riy romani. Asar matni bilan ishlash. Muhokama qilish	1		
27.	Tatyananing Oneginga maktubi			
28.	Jadidchilik harakati va jadid adabiyoti	1		
29.	Abdurauf Fitrat. Muallif hayoti va ijodi.	1		
30.	Abdurauf Fitrat. “Abulfayzxon” dramasi. Asar matni bilan ishlash	1		
31.	“Siyovush haqida doston” filmi haqida	1		
32.	Erix Mariya Remark (1898-1970	1		
33.	“G‘arbiy frontda o‘zgarish yo‘q” romani. Asar matni bilan ishlash	1		
34.	“G‘arbiy frontda o‘zgarish yo‘q”. Loyiha	1		

Sana: “__” _________ 20__-yil. Sinflar: _______. To‘garak rahbari:___________________________

Mavzu: Badiiy tahlil asoslari

Maqsadlar:

Ta’limiy: o‘zbek va dunyo adabiyotining eng qadimgi davrlaridan boshlab bugungi kungacha bo’lgan tarixiga nazar tashlab, umumiy rivojlanish tendensiyalarini tahlil qilishga va turli davrlarda, turli madaniyat vakillari tomonidan yaratilgan durdona asarlarni o’rgatish. O‘quvchilarga adabiy asar mazmuni, g‘oyasi va badiiy xususiyatlarini tushuntirish, adabiyot nazariyasiga oid tushunchalarni mustahkamlash, o‘quvchilarda matnni tahlil qilish, qahramonlarga tavsif berish va asar g‘oyasini anglash ko‘nikmalarini shakllantirish.

Tarbiyaviy: ma’lum bir davrdagi xalqning turmush tarzi, urf-odatlari, tafakkur darajasi, orzu-o’ylari, muammolari, ijtimoiy munosabatlar muayyan davrda yaratilgan asarlar haqida tushuncha berish, o‘quvchilarda milliy qadriyatlar, vatanparvarlik va insoniy fazilatlarni tarbiyalash, adabiy merosga hurmat ruhini shakllantirish, kitobxonlik madaniyatini oshirish va ma’naviy dunyosini boyitish.

Rivojlantiruvchi: badiiy matnni turli xil nuqtayi nazardan tahlil qilish, uning “yozilgan” qismi asosida “yozilmagan” nuqtalarini kashf etishda badiiy tahlil metodlari haqida tushuncha berish, o‘quvchilarning og‘zaki va yozma nutqini rivojlantirish, mustaqil fikrlash, tahlil qilish va xulosa chiqarish qobiliyatini rivojlantirish, ijodiy fikrlash va bahs-munozara madaniyatini shakllantirish.

Mashg‘ulotning metodi: o‘quvchilar bilan savol-javob orqali asar mazmunini muhokama qilish, asarning g‘oyasi va badiiy xususiyatlarini izohlash, kichik guruhlarga bo‘lib topshiriqlar berish.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Ijtimoiy tahlil metodi badiiy asarni u yaratilgan davrdagi ijtimoiy hayot, siyosiy, diniy, falsafiy va davr estetik qarashlari bilan uzviy aloqada o‘rga- nishga asoslanadi. Bu metodda matn o‘z davrining muhitiga “joylashtiri- ladi” va shu asosda muallif aytmoqchi bo‘lgan fikr anglashiladi, asarning g‘oyaviy-mafkuraviy jihatlarini, badiiy voqelik va reallik munosabatlarini tahlil qilish imkoniyatlari yaratiladi. Quyidagi savollar asar haqidagi tasavvurlarimizni yanada boyitishga yordam beradi:

- Matn o‘z davri haqida nimalarni ochib bermoqda?
-Asarning yozilishiga davrning qanday ijtimoiy yoki siyosiy voqealari sabab bo‘lgan?
-Muallifasarni kim uchun vanimamaqsaddayozgan bo‘lishi mumkin?
- Muallif o‘quvchining asardan qanday xulosalar chiqarishini xohlaydi, uni nimalarni o‘ylab ko‘rishga da’vat etmoqda?
- Ijodkor badiiy va g‘oyaviy maqsadini ifodalashda qanday so‘z yoki so‘z birikmalaridan, til vositalaridan foydalanmoqda? Badiiy adabiyot o‘z davrining ijtimoiy-siyosiy voqealari mahsulidir. Ma’lum bir davrdagi xalqning turmush tarzi, urf-odatlari, tafakkur darajasi, orzu-o‘ylari, muammolari, ijtimoiy munosabatlar muayyan davrda yaratilgan asarlarda aks etadi. XX asr o‘zbek adabiyotining yetuk namoyandalaridan biri Abdulhamid Sulaymon o‘g‘li Cho‘lponning “Ko saklar” she’rini ijtimoiy metod orqali tahlil qilamiz.

Diydirab yotarkan yerda ko‘saklar,
Nomard changaliga tushgan ko‘saklar.
Behisob ko‘saklar butun o‘lkada,
Shu qishga o‘xshagan qora o‘lkada.

Cho‘lpon

XX asr boshlarida paydo bo‘lgan jadid (yangi) adabiyotini ijtimoiy tahlillarsiz anglash mumkin emas. Chunki bu davr adabiyoti mustamlakachilikka qarshi kurash tuyg‘usi bilan yo‘g‘rilgan siyosiy-ijtimoiy g‘oyalar asosiga quriigan. Cho‘lponning yuqoridagi to‘rtligida, bir qarashda, tabiat lirikasiga xos badiiy tasvirni kuzatamiz.

III. Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi, kichik guruhlarga bo‘linib, mavzu bo‘yicha topshiriqlarni bajaradilar, mashg‘ulot yakunida o‘quvchilar mavzu yuzasidan xulosa chiqaradilar.

IV. Darsni yakunlash: o‘quvchini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

V. Uyga vazifani e’lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Maktab MMIBDO‘_________ ____________________________sana____ _______________ 20__ yil

Sana: "__" _________ 20__-yil. Sinflar: _______. To'garak rahbari:________________________

Mavzu: "Go'ro'g'li" dostonlari turkumi

Maqsadlar:

Ta'limiy: o'zbek va dunyo adabiyotining eng qadimgi davrlaridan boshlab bugungi kungacha bo'lgan tarixiga nazar tashlab, umumiy rivojlanish tendensiyalarini tahlil qilishga va turli davrlarda, turli madaniyat vakillari tomonidan yaratilgan durdona asarlarni o'rgatish. O'quvchilarga adabiy asar mazmuni, g'oyasi va badiiy xususiyatlarini tushuntirish, adabiyot nazariyasiga oid tushunchalarni mustahkamlash, o'quvchilarda matnni tahlil qilish, qahramonlarga tavsif berish va asar g'oyasini anglash ko'nikmalarini shakllantirish.

Tarbiyaviy: ma'lum bir davrdagi xalqning turmush tarzi, urf-odatlari, tafakkur darajasi, orzu-o'ylari, muammolari, ijtimoiy munosabatlar muayyan davrda yaratilgan asarlar haqida tushuncha berish, o'quvchilarda milliy qadriyatlar, vatanparvarlik va insoniy fazilatlarni tarbiyalash, adabiy merosga hurmat ruhini shakllantirish, kitobxonlik madaniyatini oshirish va ma'naviy dunyosini boyitish.

Rivojlantiruvchi: badiiy matnni turli xil nuqtayi nazardan tahlil qilish, uning "yozilgan" qismi asosida "yozilmagan" nuqtalarini kashf etishda badiiy tahlil metodlari haqida tushuncha berish, o'quvchilarning og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish, mustaqil fikrlash, tahlil qilish va xulosa chiqarish qobiliyatini rivojlantirish, ijodiy fikrlash va bahs-munozara madaniyatini shakllantirish.

Mashg'ulotning metodi: o'quvchilar bilan savol-javob orqali asar mazmunini muhokama qilish, asarning g'oyasi va badiiy xususiyatlarini izohlash, kichik guruhlarga bo'lib topshiriqlar berish.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Tarixchilarning ta'kidlashicha, XVII asr boshlarida Usmoniylar imperiyasidagi og'ir ijtimoiy va iqtisodiy vaziyat tufayli ko'tarilgan Jaloliylar qo'zg'oloni yetakchilari orasidagi Ko'ro'g'li taxallusli shoir yaratgan she'rlar qo'zg'olonchilar Ichida mashhur bo'lgan. Boshqa bir manbalarda esa Ko'ro'g'li XVI asr oxiri - XVII asr boshlarida Eron hukmdori bo'lgan Abbos I ning zamondoshi sifatida tasvirlanadi. "Go'ro'g'li"ning sharqiy turkumi bosh qahramoni Go'ro'g'li ("go'rda tug'ilgan") vatanparvar, o'z xalqi uchun qayg'uruvchi qahramon va ko'plab xalq botirlarini tarbiyalagan murabbiy sifatida tasvirlanadi. Go'ro'g'lining onasi qornida homilasi bilan vafot etadi. Go'rda o'lik onadan farzand tug'iladi. Go'ro'g'li keyinchalik Chambil yurtini bunyod etadi, elga xon qilib ko'tariladi. "Go'ro'g'li" turkumi bir qancha dostonlardan iborat bo'lib, ularda Go'ro'g'lining tug'ilishidan Sulduzi tog'ida g'oyib bo'lishigacha bo'lgan voqealar, avlodlari (asrandi o'g'illari, nevaralari, evarasi) va qirq bahodir yigitining qahramonona sarguzashtlari tasvirlanadi.

"Go'ro'g'li" dostonlarining o'zbekcha variantlari ham ikki guruhga bo'linadi:

1. Xorazm varianti;
2. O'zbekistonning boshqa hududlarida tarqalgan variantlar.

Dostonning Xorazm varianti tili, badiiy xususiyatlari va syujeti boshqa hududlarda tarqalgan nusxalardan birmuncha farq qiladi.

III. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi, kichik guruhlarga bo'linib, mavzu bo'yicha topshiriqlarni bajaradilar, mashg'ulot yakunida o'quvchilar mavzu yuzasidan xulosa chiqaradilar.

IV. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

V. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Maktab MMIBDO'________ ___________________________sana____ ______________ 20__ yil

Sana: “__” _________ 20__-yil. Sinflar: _______. To‘garak rahbari:___________________________

Mavzu: “Go‘ro‘g‘lining tug‘ilishi” dostonining Xorazm variantidan

Maqsadlar:

Ta’limiy: o‘zbek va dunyo adabiyotining eng qadimgi davrlaridan boshlab bugungi kungacha bo’lgan tarixiga nazar tashlab, umumiy rivojlanish tendensiyalarini tahlil qilishga va turli davrlarda, turli madaniyat vakillari tomonidan yaratilgan durdona asarlarni o’rgatish. O‘quvchilarga adabiy asar mazmuni, g‘oyasi va badiiy xususiyatlarini tushuntirish, adabiyot nazariyasiga oid tushunchalarni mustahkamlash, o‘quvchilarda matnni tahlil qilish, qahramonlarga tavsif berish va asar g‘oyasini anglash ko‘nikmalarini shakllantirish.

Tarbiyaviy: ma’lum bir davrdagi xalqning turmush tarzi, urf-odatlari, tafakkur darajasi, orzu-o’ylari, muammolari, ijtimoiy munosabatlar muayyan davrda yaratilgan asarlar haqida tushuncha berish, o‘quvchilarda milliy qadriyatlar, vatanparvarlik va insoniy fazilatlarni tarbiyalash, adabiy merosga hurmat ruhini shakllantirish, kitobxonlik madaniyatini oshirish va ma’naviy dunyosini boyitish.

Rivojlantiruvchi: badiiy matnni turli xil nuqtayi nazardan tahlil qilish, uning “yozilgan” qismi asosida “yozilmagan” nuqtalarini kashf etishda badiiy tahlil metodlari haqida tushuncha berish, o‘quvchilarning og‘zaki va yozma nutqini rivojlantirish, mustaqil fikrlash, tahlil qilish va xulosa chiqarish qobiliyatini rivojlantirish, ijodiy fikrlash va bahs-munozara madaniyatini shakllantirish.

Mashg‘ulotning metodi: o‘quvchilar bilan savol-javob orqali asar mazmunini muhokama qilish, asarning g‘oyasi va badiiy xususiyatlarini izohlash, kichik guruhlarga bo‘lib topshiriqlar berish.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Qadim zamonda takali turkmanningChamlibel viloyatinda Jig‘olibek deganbek o‘tdi. Jig‘olibekdan uch o‘g‘il do‘radi. Ulli o‘g‘lini Ganjimbek, o‘rtanjisini Mo‘minbek, kichkinasini Odibek deb od beraduvin adilar. Ammo bu farzandlarning uchisi uch toyfa odam bo‘lib do‘radi. Ganjimi dunyoparas chiqdi, o‘rtanchisi ap-kupsiz, salav bir bola bo‘lib do‘radi. Kichkinasi sal narsaga yumriq dugavaradigan, otorman, choparman bir bola bo‘lib yetishdi. Gunlardan bir gun Jig‘olibek bir uyg‘onib qarasa, go‘zinnan nur, belinnan quwat getib qarib borayotir. Elina, yurtina egalik qiladuvin do‘g‘mam bormi dab qarasa, do‘g‘masi uch xiyli. Oxiri o‘ylabo‘ylab yurtini kichkina o‘g‘li Odibekka topshiraduvin bo‘ldi. Ganjimbek bu so‘zni aytib tamom qilg‘annan keyin Jig‘olibekhayron bo‘lib, aytdiki, ammo, o‘g‘lim, bu so‘zlaringa man tushuna olmay turibman, gecha bir dush go‘rvadim: alima oltin oshiq barvadilar, shoyad aytg‘onlaring shuni o‘ngdagisi bo‘lsa, qani, o‘tirib mango gapingni birtushuntir, dadi?

Shunda Ganjimbek aytdiki, ey ota, o‘n kun bo‘ldi, so‘ridagi gechilardan biri kunduzi yo‘qolib, gejasi qaytib galib yurvadi, bu ahvolni tekshirib go‘rsak, gechi Odibekning xotinining mozorina qarab ketar akan. Borib qarasak, bir kichkina bola gechini amib duribdi, bizlarni go‘rib mozorni ichina girib getdi, dadi. Jig‘olibek aytdiki, ammo, o‘g‘lim, bu gapingda jon bor o‘xshidi. Odibekning xotini qazo qilg‘anda homilasi bor adi, xudo inoyat qilib shu farzandni ikki doshni orasinda bargan bo‘Isa, bu ishdan 01-log‘a shukrqilmoq garak, dadi. Shunnan keyin ota-bola sevinishib mozorni boshina qarab yo‘l oldilar. Dostonning har ikkala variantida xalqimizning milliy tafakkuri va e’tiqodlariga xos xususiyatlar aks etgan o‘rinlarni toping va qiyoslang. Ulardagi umumiylik va xususiylik sabablari nimada deb o‘ylaysiz?

III. Yangi mavzuni mustahkamlash:

1.Jig‘olibekning o‘ g‘illari bir-biridan qanday xususiyatlari bilan farq qilardi? U yurtni nega aynan kenja o‘ g‘liga topshirishga qaror qildi?

2.Oshiq va qo‘ g‘irchoq yordamida bolaning jinsini aniqlash hamda egar yordamida uni go‘rdan chiqarib olish epizodlarida xalqqa xos qanday xususiyatlar aks etgan?

IV. Darsni yakunlash: o‘quvchini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

V. Uyga vazifani e’lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Maktab MMIBDO‘________ ____________________________sana____ _______________ 20__ yil

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o‘zingiz uchun kerakli ma’lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga telegram orqali bog‘lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi.

40 listdan iborat adabiyot fanidan
10-sinf bo‘sh o‘zlashtiruvchi o‘quvchilarga
34 soatli to‘garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:
@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: HUMO 9860230104973329
Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

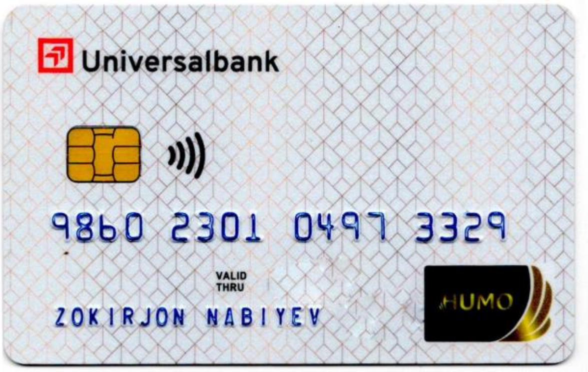

DIQQAT!!!

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo‘ling!

Bizda rus va o‘zbek maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.

1. **1-11-sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari UZ-RU**
2. **1-11-sinflar uchun barcha fanlardan to‘garak hujjatlari UZ-RU**
3. **Sinf rahbar hujjatlari UZ-RU**
4. **Metodbirlashma hujjatlari UZ-RU**
5. **Ustama hujjatlari UZ-RU**
6. **1-11-sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar UZ-RU**
7. **1-11-sinflar uchun ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar) UZ-RU**
8. **Maktab ish hujjatlari UZ-RU**
9. **Direktor ish hujjatlari UZ-RU**
10. **MMIBDO‘ ish hujjatlari UZ-RU**
11. **O‘IBDO‘ ish hujjatlari UZ-RU**
12. **Psixolog hujjatlari UZ-RU**
13. **Xotin-qizlar qo‘mitasi ish hujjatlari UZ-RU**
14. **Kutubxona mudirasi ish hujjatlari UZ-RU**
15. **Besh tashabbus hujjatlari UZ-RU**
16. **Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar UZ-RU**
17. **Bayonnomalar UZ-RU**
18. **O‘qituvchilarning ilg‘or tajribasini omalashtirish hujjatlari**
19. **Tezislar, referatlar, mustaqil ishlar.**

ONLINE KOMPYUTER XIZMARLARI

O‘zbek va rus maktablar uchun
Buyutrma asosida

1-11-sinflar uchun barcha fanlardan testlar, nazorat ishlar, tezislar, to‘garaklar va yillik fan konspektlar, tadbir senariylari, ochiq dars ishlanma va slaydlar (taqdimotlar), ko‘rgazma va tarqatmalar, faxriy yorliq, diplom, tashakkurnomalar va boshqa hujjatlarni tayyorlab beramiz.
Tel:91669-34-74 Telegramdan:@talimxizmatlar izlab toping.

Для 1–11 классов узбекских и русских школ по всем предметам: тесты, контрольные работы, тезисы, сценарии кружков, годовые конспекты уроков, сценарии мероприятий, разработки открытых уроков, слайды (презентации), стенды и раздаточные материалы, почётные грамоты, дипломы, благодарственные письма и другие документы.

Тел: 91669-34-74 Telegram: @talimxizmatlar